

**Köszönti Önöket Sasvári Rudolf magánnyomozó,
a Perfect Loyd Magánnyomozó Iroda
kutató-elemzője**

telefonszáma: +36-30/996-7733

e-mail: sas3@perfectloyd.hu

Az előadás témakörei:

1. A magánnyomozás kialakulása, jogtörténete hazánkban
2. A magánnyomozásra vonatkozó normák és alapvető hiányosságaik
3. A magánnyomozás helyzete napjainkban
4. A magánnyomozás eszközei, módszerei

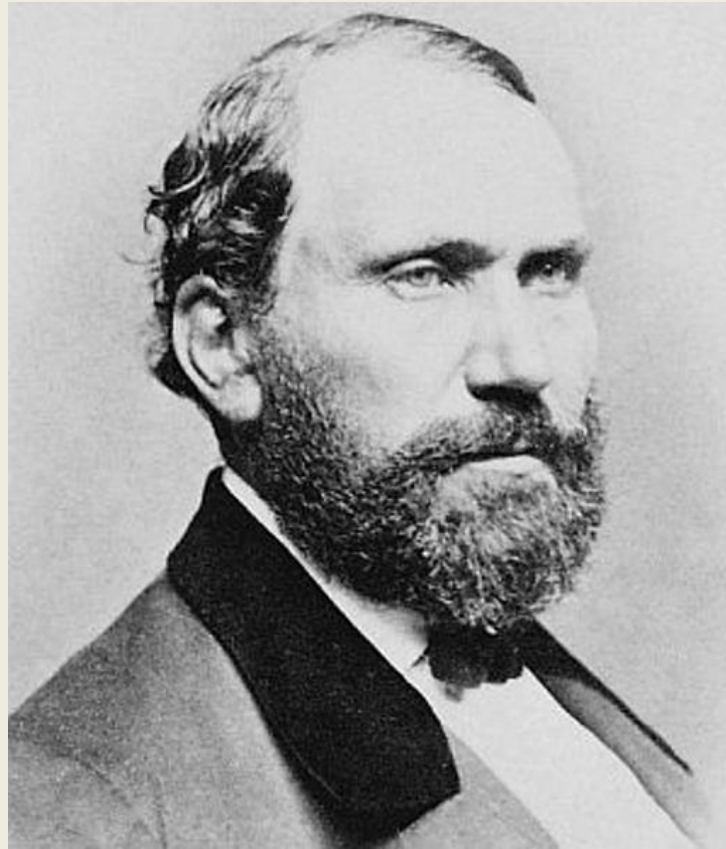

Eugène-François Vidocq

(1775. július 23./vagy 24., 25. – 1857. május 11.)

Legendás alvilági alak, csempész, rabló (kalóz), többszörösen szökött fegyenc, majd 1809-től a párizsi prefektúra bűnügyi osztályának besúgója. Az 1812-ben felállított civilruhás nyomozóegység, a **Brigade de Sûreté** létrehozója és vezetőjeként rendkívül hatékonyan vett részt Párizs rendfenntartásban.

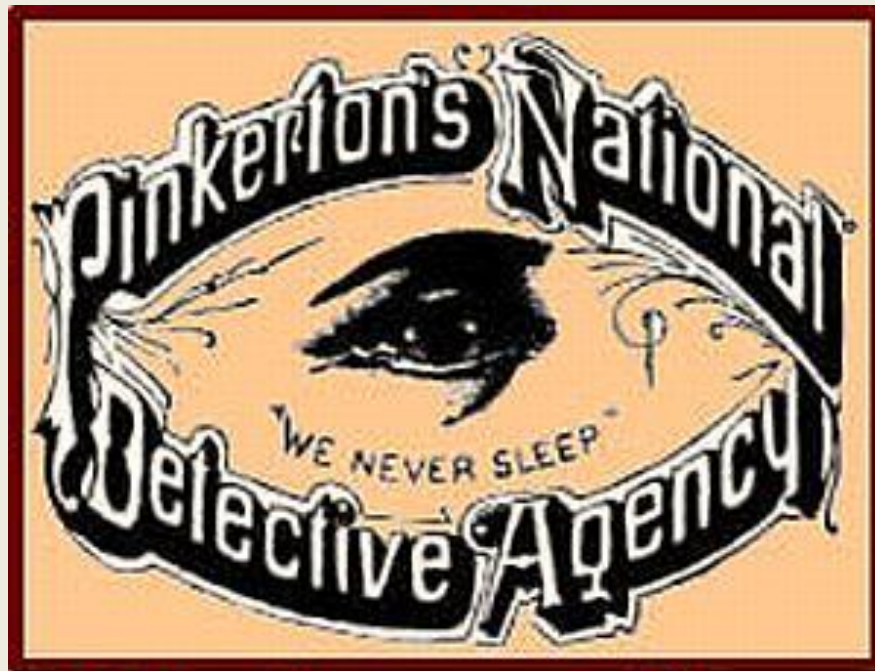
1833-ban megalapította az első magánnyomozó irodát, a **Le bureau des renseignements-t** (információs iroda).

Allan J. Pinkerton

(1819. augusztus 25. – 1884. július 1.)

Az 1850-es évek elején Chicago központjában megalapította a ***Pinkerton Nemzeti Detektív Ügynökséget*** (Pinkerton's National Detective Agency), amelynek mottója a „*Sosem alszunk!*”, jelképe pedig a mindent látó szem volt. Ez ihlette a magándetektív angol megnevezését: *private eye*.

We Never Sleep

A magánnyomozás kialakulása, jogtörténete hazánkban

1904. évi 41. számú császári pátens

Az Osztrák-Magyar Monarchia fejlettebb osztrák tartományaiban az uralkodó már a XX. század elején, az 1904. évi 41. számú császári pátenssel (törvényerejű rendelettel) szabályozta a magánnyomozást, **e tevékenység folytatásának engedélyhez kötésével.**

Az akkor 74 esztendőös *I. Ferenc József* uralkodói rendelete azonban a birodalom többi részében, így Magyarországon sem lépett hatályba.

135.585/1913. BM számú körrendelet

Magyarországon csak 1914. január 18-án került kihirdetésre a magánnyomozói tevékenységet szabályozó 135.585/1913. BM számú körrendelet, amelynek hatálya Fiume kikötővárosra is kiterjedt.

A jogalkotó a körrendelet preambulumban az alábbiak szerint indokolta meg, hogy miért vált szükségessé a jogszabály megalkotása:

*„Az újabb időben igen elszaporodtak azok a vállalatok, amelyek különböző elnevezések alatt, mint **magánkutató irodák** az Ipartörvény hatálya alá nem eső üzletszerű foglalkozásként, megfigyelések és kutatások útján bizalmas természetű értesülések megszerzésére vállalkoznak, a közönség megtévesztésével működésüket gyakran olyan feladatok teljesítésére is kiterjesztve, amelyek a közhatóságoknak, vagy közegeiknek vannak fenntartva.”*

A 135.585/1913. BM számú körrendelet az ún. „magánkutató irodák” alakítását **előzetes engedélyhez kötötte**, az engedélyeket az irodák székhelye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselője, Budapesten a magyar királyi államrendőrség főkapitánya állíthatta ki.

A jogalkotó az engedély megszerzéséhez:

- **magyar állampolgárságot,**
- **feddhetetlen jellemet,**
- **jogi egyetemi végzettséget,**
- ennek hiányában a korábbi **kifogástalan rendőri vagy közigazgatási szolgálat igazolását** szabta feltételül.

Ezeknek a feltételeknek a magánnyomozó irodák tulajdonosainak, vagy az irodák tényleges vezetőinek, valamint az összes alkalmazottnak is meg kellett felelniük.

A 135.585/1913-as belügyi körrendelet arra kötelezte továbbá a magán-detektív irodákat, hogy:

- a teljesített **megbízásokról vezessenek nyilvántartást,**
- a keletkezett **iratokat két évig őrizték meg,**
- az engedélyt kiállító hatóság részére tegyék lehetővé, hogy ezen iratokba a tevékenységet **ellenőrzők betekinthessenek.**

A területileg illetékes hatóságok a magánnyomozói engedélyeket írásos határozattal azonnal bevonták, ha a fenti feltételek nem teljesültek.

Azokkal szemben, akik engedély nélkül folytattak „magánkutatói tevékenységet”, a rendőri büntetőbíróságok 15 napi elzárást vagy 200 korona pénzbírságot is kiróhattak.

Az I. világháború végén, a Károlyi-kormány idején az ismertetett 135.585/1913. BM számú körrendelet továbbra is hatályban maradt, **a Tanácsköztársaság kormánya** azonban **hatályon kívül helyezte**, számos más jogszabállyal együtt.

45.800/1923. BM számú körrendelet

A magánnyomozás új jogi szabályozására Magyarországon 1923-ban került sor, a 45.800/1923. BM számú körrendelettel, amely **kisebb módosításokkal megismételte** az 1913-ban kiadott belügyminiszteri rendeletet. Ez a szabályozás volt érvényben a Horthy-korszak végéig, majd 1945–49 között is.

A II. világháború befejezését követően hazánk szovjet fennhatóság alá került. A kommunista párt hatalomátvétele után, **1949-ben a belügyminiszter hatályon kívül helyezte** a 45.800/1923. BM számú körrendeletet, és kiadott egy tiltó rendeletet.

458.700/1949. (X. 16.) BM rendelet

A 458.700/1949. (X. 16.) BM rendelet megtiltotta Magyarországon a magánnyomozás folytatását, a tiltás megszegőivel szemben kihágási (szabálysértési) eljárás lefolytatását és egyben pénzbírság kiszabását helyezte kilátásba.

A jogi normához fűzött jogpolitikai érvelések szerint a magánnyomozást **a közhatalom számára nemkívánatos**, a társadalom érdekeit szolgálni aligha képes olyan tevékenységként jellemezték, **amely jogintézmény – jellege, kontrollálhatatlansága folytán – a legitim és az illegitim mezsgye határán mozogva**, valójában idegen testként funkcionál a társadalmi, gazdasági struktúrában, intézményrendszerben.

Ez a jogszabály egészen 1977-ig volt hatályban.

4/1977. (VII. 12.) BM rendelet

Az 1970-es évek közepén megindult ún. deregulációs folyamat során az akkori belügyminiszter a 4/1977. (VII. 12.) BM rendeletben – több más korábbi jogszabállyal együtt – hatályon kívül helyezte a magánnyomozást tiltó 458.700/1949. (X. 16.) BM rendeletet is, **ezáltal semmilyen jogszabály nem tiltotta ezt az üzletszerű tevékenységet.**

6/1982. (VIII. 1.) BM rendelet

1981-ben a *Pinkerton magánügynökség* (magánnyomozó iroda) megjelenése arra készítette a belügyi kormányzatot, hogy újabb tiltó rendelkezést adjon ki, a 6/1982. (VIII. 1.) BM rendeletet.

E jogszabály összesen két szakaszból állt, **megtiltotta magánnyomozó iroda fenntartását, illetve a magánnyomozói tevékenység üzletszerű folytatását.**

Tette ezt anélkül, hogy a jogalkotó meghatározta volna a magánnyomozás fogalmát, azonban kiemelte, mint **különösen tilalmas területet**, a **bizalmas megfigyelést**, az **adatszerzést** és az **adatszolgáltatást**. A jogszabály természetesen ezen utóbbi fogalmak definiálásával is adós maradt.

E hiányosságok tükrében érthető, hogy a belügyi rendelet a jogszabály megsértőivel szemben **semmilyen szankciót nem helyezett kilátásba.**

Pinkerton magánnyomozó iroda

A Pinkerton-iroda tevékenysége elsősorban a házastársi hűség ellen vétők megfigyelésére, illetve a félrelépések dokumentálására terjedt ki, de foglalkozott vállalkozók részére történő piackutatással is. A magánnyomozó irodához nemcsak a magán-, de az állami szektorból is érkeztek megbízások.

A rendőrségi nyomozás befejezését követően, a felderített adatok birtokában az **ügyészség vádat emelt a magánügynökség vezetője, *Fazekas István* ellen.**

A **Fővárosi Bíróság** az iroda vezetőjét a Btk. 299. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatába ütköző **üzérkedés bűntettében marasztalta el**, tekintettel arra, hogy vállalkozói engedélye nem terjedt ki a piackutatás és üzletszerzési munkák végzésére, ezért a II. fokú bíróság megítélése szerint Fazekas spekulációs tevékenységet fejtett ki.

A magánnyomozói tevékenység folytatása, mint jogellenes cselekedet fel sem merült a vádiratban, így az ítéletben sem került megemlítésre. Ez persze az akkor még hatályban lévő 4/1977. (VII. 12.) BM számú, deregulációs rendeletnek is köszönhető.

24/1987. (VII. 22.) MT rendelet

Az 1980-as évek végére Magyarországon elsősorban a nyugat-európai működő tőke beáramlásával, valamint a hazai privát gazdasági szféra megjelenésével a tulajdonviszonyok is megváltoztak, melynek következtében az akkori belügyi vezetésben általános elvként megfogalmazódott, hogy **a rendőrségnek nem feladata a tulajdonosok helyett a vagyonuk védelme**, a rendőri tevékenységben **primátusa a bűnüldözésnek van.**

E szemléletnek megfelelően került megalkotásra a 24/1987. (VII. 22.) MT rendelet **a vagyonvédelmi tevékenységről és a magánnyomozás tilalmáról**, amely csak a vagyonvédelmi tevékenységet szabályozta, de ismételten a tilalmas vállalkozások sorába számúzta a magánnyomozást.

A minisztertanácsi rendelet hatályba lépésétől **szabálysértésnek számított a magánnyomozói tevékenység**, és tízezer forintig terjedő pénzbírsággal volt sújtható.

Ez a kormányzati szemlélet túlélte a rendszerváltozást is.

87/1995. (VII. 14.) Korm. rendelet

A magánnyomozás magyarországi történetében igazi áttörést **a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény** hozott, amelynek 100. § (1) bekezdés – akkori – h) pontja adott felhatalmazást a kormány részére, hogy *„a törvényi szabályozásig a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelem, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályait rendeletben szabályozza”*.

A törvényi felhatalmazás alapján 1995. szeptember 1-jén lépett hatályba a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység átmeneti szabályairól szóló 87/1995. (VII. 14.) Korm. rendelet, amely **46 év után első ízben legalizálta és egyben szabályozta a magánnyomozói tevékenységet**, hatályon kívül helyezve a korábbi minisztertanácsi tilalmat.

1998. évi IV. törvény

A 87/1995. (VII. 14.) Korm. rendelet 1998. május 1-jéig, a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról szóló 1998. évi IV. törvény hatályba lépéséig volt érvényben.

Ezt követően még az év július 9-én hatályba lépett a törvény végrehajtására a **24/1998. (VI. 9.) BM rendelet** is. E két jogszabály rendelkezései – melyek Európában az osztrák megoldáshoz hasonlítanak leginkább, és hatással lehettek megalkotásukra a monarchiabeli, 1913-as belügyi körrendelet elemei is – szabályozták a magánnyomozást hazánkban egészen a 2005. évi CXXXIII. törvény 2006-ban – több szakaszban – történt hatályba lépéséig.

Magyarországon röviddel a rendszerváltás után, 1991-ben budapesti székhellyel megalakult a **Vagyonvédelmi Vállalkozók Kamarája** és a **Magyar Detektív Szövetség**, melyeknek fontos szerepük volt a fenti jogszabályok meghozatalában, valamint a **Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara** létrejöttében is.

A magánnyomozásra vonatkozó normák és alapvető hiányosságaik

2005. évi CXXXIII. törvény

A jelenleg hatályos személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: SzVMt.), az azt megelőző 1998. évi IV. törvény és annak végrehajtására megalkotott 24/1998. (VI. 9.) BM rendelet közös jellemzője, hogy **nehezen értelmezhető, homályos és ellentmondásos rendelkezéseket fogalmaznak meg** a magánnyomozásra vonatkozóan.

A személy- és vagyonvédelmi rendelkezések mellett **elsikkadt a magánnyomozói tevékenység részletes szabályainak megalkotása.**

1998 óta úgy múlt el több mint két évtized, hogy a helyzet e tekintetben semmit sem változott.

Az SzVMt. (és az azt megelőző szabályozás is) azért tartalmaz nehezen értelmezhető, homályos és ellentmondásos rendelkezéseket a magánnyomozásra vonatkozóan, mert a személy- és vagyonvédelem illetve a magánnyomozás **merőben eltérő jellegű tevékenységek**, ebből következően **eltérő szabályozást is igényelnének**.

A személy- és vagyonvédelmi tevékenység többnyire **technikai, passzív, fizikai, csoportos és defenzív jellegű**, ezzel szemben a magánnyomozás nem annyira technikához kötött, **aktív, szellemi, offenzív** és inkább **egyszemélyes tevékenység**.

A két tevékenységcsoport funkciója is eltér: az előbbi a személyek és javak elleni esetleges támadások elhárítását szolgálja, míg az utóbbi keretében tények feltárása és adatok beszerzése történik.

A magánnyomozás jogszabályi meghatározásának hiánya

A rendőrhatósági engedélyhez és Országos Képzési Jegyzék szerinti szakképesítés megszerzéséhez kötött magánnyomozó tevékenység pontos meghatározását, definiálását a jelenleg hatályos 2005. évi CXXXIII. törvény és a végrehajtásáról szóló **22/2006. (IV. 25.) BM rendelet**, sőt az azt megelőző 1998. évi IV. törvény és annak végrehajtására megalkotott 24/1998. (VI. 9.) BM rendelet is elmulasztotta.

Először csupán az egyes szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló **16/2003. (IV. 18.) BM rendelet 18. számú melléklete** – amely a magánnyomozó szakmai és vizsgakövetelményeit határozta meg a munkaterület rövid, jellemző leírásával – adott némi definíciót e tevékenységről. E szerint:

„A magánnyomozó a megbízási szerződése alapján, a megbízóját megillető jogok keretein belül figyelő, kutató, felderítő, dokumentáló munkájával, elemző, értékelő, informáló, javaslattevő tevékenységével és személyes közreműködésével segíti megbízója jogainak, jogszerű érdekeinek érvényesítését és kötelezettségei teljesítését.”

A 16/2003. (IV. 18.) BM rendelet 18. számú melléklete a szakképesítés szakmai követelményeinél ezt írta:

„A magánnyomozói tevékenység nagyfokú önfegyelmet, széleskörű elméleti felkészültséget, jó kifejező- és kapcsolattartói készséget, valamint fejlett problémamegoldó képességet igényel. [...] A [magánnyomozó] foglalkozás gyakorlásához képessé kell válni ezen ismeretek alkalmazására az alábbi feladatok végrehajtásában:

- adatok, tények és információk felkutatása, gyűjtése;*
- személyek, események megfigyelése, dokumentálása;*
- megtörtént események körülményeinek felderítése, és ezekre vonatkozó dokumentumok beszerzése;*
- nyilvántartások adatainak megtekintése, azokból igazolás, másolat kérése, kivonat készítése;*
- a megismert adatok, tények és információk értékelése, elemzése és azok alapján informáló, tanácsadó, javaslattevő tevékenység; végül*
- személyes közreműködés a megbízó jogainak, jogszerű érdekeinek érvényesítésében, teljesítésében.”*

A 16/2003. (IV. 18.) BM rendelet 18. számú mellékletében leírt meghatározások nagymértékben megegyeznek a három évvel korábban, 2000 májusában megjelent **Klasszikus magánnyomozástan** című könyvem előszavában **dr. Tóth Tihamér** volt főiskolai docens, a Belügyminisztérium országos szakképzési szakértője, valamint a Magyar Detektív Szövetség exfőtitkára által adott definícióval:

*„A magánnyomozó **megbízási szerződés alapján**, az őt megillető jogok keretein belül **figyelő, kutató, felderítő, dokumentáló munkájával, elemző, értékelő, informáló, javaslattevő tevékenységével**, de legfőképpen **személyes közreműködésével segíti a megbízói jogainak, jogos érdekeinek, kötelezettségeinek érvényesülését.***

*E tevékenység **nagyfokú önfegyelmet, széles körű elméleti felkészültséget, jó kifejező- és kapcsolattartó készséget, valamint fejlett problémamegoldó képességet igényel.***

Ismernie kell a tevékenység ellátásához szükséges alapvető jogi, speciális kriminalisztikai, pszichológiai elveket, és képessé kell válnia ezen ismeretek alkalmazására a magánnyomozói feladatok végrehajtásában.”

A 16/2003. (IV. 18.) BM rendelet 18. számú melléklete részletesen felsorolta, hogy a magánnyomozónak milyen alkotmányjogi, polgári jogi, büntetőjogi, büntetőeljárás-jogi, közigazgatási jogi, szabálysértési jogi, kriminalisztikai, pszichológiai elveket, illetve ismereteket kell elsajátítania, és belőlük vizsgát tennie.

Ezek valóban igen hasznos és szükséges ismeretek, „csak” éppen az **alapvető nyomozáselméleti**, valamint a gyakorlatban alkalmazandó **nyomozási szakismeretekre, adatgyűjtési módszerekre** nem tudott felkészülni a felsorolt ismeretanyag megtanulásával e szakképesítés megszerzésére jelentkező.

A 16/2003. (IV. 18.) BM rendelet 18. számú melléklete, amely a munkaterület rövid, jellemző leírásával adott némi definíciót e tevékenységre vonatkozóan, hatályát veszítette. Helyébe a **15/2008. (VII. 28.) IRM rendelet 2. számú melléklete** lépett, melyből még **az előző BM rendeletben megfogalmazott definíció is kikerült.**

15/2008. (VII. 28.) IRM rendelet

Az igazságügyi és rendészeti miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szól a 15/2008. (VII. 28.) IRM rendelet, a *Magánnyomozó szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei* című fejezetében **nem volt túlságosan szigorú** a szakképzésre jelentkezőkkel szemben, amikor az alábbiakat határozta meg:

- **Bemeneti kompetenciák:** A jelölt rendelkezzen a magánnyomozói igazolvány megszerzésének jogszabályban előírt erkölcsi feltételeivel.
- **Iskolai előképzettség: érettségi vizsga.**
- **Szakmai előképzettség: nem kell.**
- **Előírt gyakorlat: nem szükséges.**
- **Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek.**
- **Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek.**

A jogszabály ellenben taxatívén meghatározta, hogy a magánnyomozónak milyen tulajdonságprofíllal kell rendelkeznie.

Személyes kompetenciák:

- érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság,
- kitartás,
- megbízhatóság,
- önállóság,
- döntésképeesség,
- önfegyelem,
- pontosság,
- rugalmasság és
- szervezőképeesség.

Társas kompetenciák:

- kapcsolatteremtő képeesség,
- kapcsolatfenntartó képeesség,
- határozottság,
- visszacsatolási képeesség,
- fogalmazó képeesség,
- tömör fogalmazás képeessége,
- közérthetőség,
- hatékony kérdezés képeessége,
- konfliktusmegoldó képeesség.

Módszerkompetenciák:

- áttekintő képesség,
- logikus gondolkodás,
- rendszerező képesség,
- kreativitás, ötletgazdagság,
- emlékezőképesség (ismeretmegőrzés),
- következtetési képesség,
- problémaelemzés és problémafeltárás,
- problémamegoldás, hibaelhárítás,
- lényegfelismerés (lényeglátás),
- okok feltárása,
- helyzetfelismerés, továbbá
- figyelem-összpontosítás.

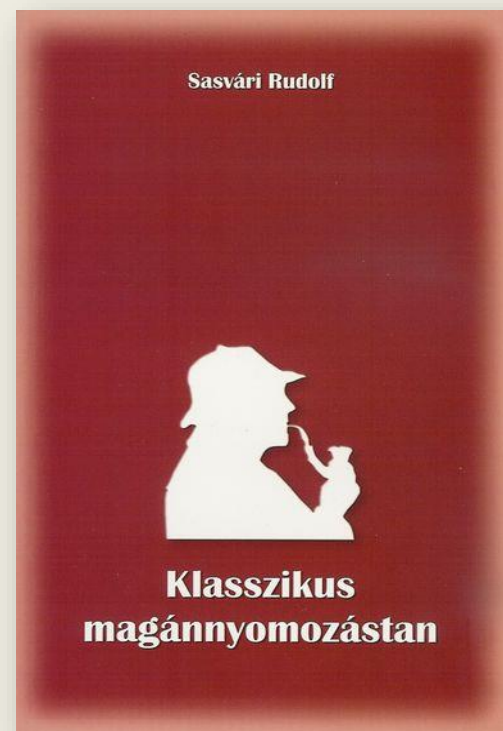
Vajon mindezeket ki kérte számon a magánnyomozó-tanonctól, ha sem pályaalkalmassági, sem pedig szakmai alkalmassági követelményrendszer teljesítése nem volt szükséges a magánnyomozó szakképesítés megszerzéséhez?

És vajon ezek a kompetenciák egy 450, vagy akár 550 órás OKJ-s tanfolyamon elsajátíthatók lennének?

Egyébként a 15/2008. (VII. 28.) IRM rendelet is hatályát veszítette, és helyébe 2014. szeptember 6-ától a **20/2013. (V. 28.) BM rendelet** lépett, amelyben már **nyoma sem volt a magánnyomozótól elvárható tulajdonságprofilnak.**

Ez utóbbi BM rendeletet pedig a 13/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 164. §-a helyezte hatályon kívül 2020. február 15. napjával.

A **magánnyomozás átfogó definícióját** a 2000-ben megjelent *Klasszikus magánnyomozástan* című könyvben – elsőként – fogalmaztam meg, a magánnyomozás fogalmát közelítve az addigra kialakult gyakorlathoz.

Kiadó: Alfa Communication Kft.
ISBN: 963 00 3189 2

A definíció így szól:

A magánnyomozás polgári jogviszony keretében végzett (civil) **szolgáltatás**, ami olyan **adatgyűjtési formákat és műveleteket jelent**, melyeket az erre specializálódott egyéni vállalkozók személyesen, a gazdasági társaságok pedig cégszerűen, de a fő- vagy mellékállású magánnyomozóik személyes felelősségével, törvényi felhatalmazás, illetve **rendőrhatalósági engedély** (igazolvány) birtokában végezhetnek, a megbízóik jogos – általában gazdasági-üzleti, ritkábban magántermészetű – érdekérvényesítése céljából, **írásba foglalt megbízási szerződés** keretei között.

A megbízók igényei alapján e szolgáltatások különfélék lehetnek, leggyakrabban:

- céginformációk beszerzésére, cégtörténetek megírására, céghálózatok feltérképezésére;
- jogszerű adósságkezelések előkészítésére (esetleg lefolytatására is);
- üzleti partnerek megbízhatóságának, gazdasági társaságok és más szervezetek vezető tisztségviselőinek, illetve alkalmazottainak biztonsági ellenőrzésére;
- eltűnt vagy ismeretlen helyen tartózkodó, illetve bujkáló személyek felkutatására;
- polgári és büntetőügyekben tanúk felkutatására és meghallgatásuk végrehajtására, illetve más kiegészítő bizonyítékok beszerzésére;
- információk, adatok, dokumentumok gyűjtésére, feldolgozására és értékelésére irányulnak.

Ezek képezik az *adatgyűjtés tárgyát*.

Dr. Margitai Domokos volt rendőrkapitány, majd az ORFK vizsgálati főosztályvezetője, ma a szakmai kamara jogsegélyszolgálatát vezeti – 2012 decemberében – a *„Kritikai észrevételek a magánnyomozás jogi szabályozásához, javaslat a magánnyomozás, mint tevékenység meghatározására, illetve a tevékenység végzéséhez gyakorlati, módszertani tanácsok ajánlása”* című szakmai tanulmányában így definiálta e szolgáltatást:

*„A magánnyomozás a polgári jog szabályai szerint írásban kötött megbízási szerződésen alapuló – **hatósági jelleg nélküli** – **információszerzés**, amit a magánnyomozó rendőrhatósági engedély alapján, személyesen vagy mások közreműködésével végez, **adatokat gyűjt, tényeket állapít meg, ezekből további következtetéseket von le, bizonyítékokat felderít, a törvény által nem tiltott módszerekkel.***

Ez vonatkozhat:

- *múltbeli lezajlott eseményekre, tényekre,*
- *jelen idejű történésekre, illetve*
- *a (közel) jövőben várható események megfigyelésére, dokumentálására.”*

Dr. Mészáros Bence r. ezredes, tudományos és nemzetközi dékánhelyettes, aki tanszékvezető egyetemi docensként a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karának Nyomozáselméleti Tanszékét vezet: A kriminalisztika és a magánnyomozás kapcsolata című tanulmányában 2015-ben sokkal egyszerűbben határozta meg a magánnyomozás fogalmát:

*„Az állampolgárok jogszerű információszükségleteinek kielégítése végett, polgári jogi megbízás alapján, ellenszerológáltatás fejében végzett, **nem hatósági adatgyűjtő tevékenység**, amelyet csak a törvény szerint arra jogosult személy végezhet.”*

A **megbízó magánérdeke**, amely miatt információszükségletét a magánnyomozás révén kielégíteni igyekszik **csak jogszerű lehet**. A magánnyomozás **az állampolgárok jogainak érvényesítését, kötelezettségeinek teljesítését és jogos érdekeinek védelmét szolgálhatja**.

A magánnyomozás helyzete napjainkban

Ki lehet ma Magyarországon magánnyomozó?

A jelenleg hatályos 2005. évi CXXXIII. törvény az I. Fejezetében (Általános rendelkezések), A [...] magánnyomozói tevékenység megkezdése és folytatása címet viselő részében így szabályoz:

„5/A. § (1) Vállalkozás keretében [...] magánnyomozói tevékenységet az a vállalkozás végezhet, amely megfelel a jogszabályban meghatározott feltételeknek és

- a) a tevékenység végzésében személyesen közreműködő tagja, munkavállalója, vagy egyéni vállalkozás, illetve egyéni cég esetében, ha a tevékenységet nem maga látja el, **legalább egy** foglalkoztatottja, illetve a vállalkozással kötött polgári jogi szerződés alapján **a vállalkozás javára tevékenykedő személy** – ideértve a tevékenységet szakmailag szervező vagy irányító személyt is – **rendelkezik igazolvánnyal,**
- b) [...] **rendelkezik** az általa végezni kívánt tevékenységre vonatkozó **felelősségbiztosítási szerződéssel.** [...]

*„5/A. § (3) **A vállalkozás köteles** a [...] magánnyomozói tevékenység végzésére irányuló szándékát – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló [2009. évi LXXVI.] törvény szerint – **a rendőrségnek bejelenteni.**”*

Ezzel szemben a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrség működésének általános elveit és szabályait taglaló IV. Fejezetében még ma is ezt írja:

*„28. § (1) A rendőrség – a külön jogszabályban megállapított feltételek szerint – **hatósági engedélyt ad** az egyéni [itt igen = igazolvány] és a társas vállalkozás keretében folytatandó [...] magánnyomozói tevékenységre.*

(2) Az (1) bekezdésben említett hatósági engedély nélkül [...] magánnyomozói tevékenységet egyéni vállalkozók nyilvántartásába bejegyezni, társas vállalkozást a cégnyilvántartásba bejegyezni, továbbá e tevékenységeket folytatni nem lehet.”

„6. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységek (ideértve a magánnyomozói tevékenység szervezését és irányítását is) **személyes végzéséhez [...] a rendőrség által kiadott igazolvány szükséges.**

(2) Igazolványt – kérelmére – az a **magyar állampolgár**, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy kaphat, aki **nagykorú, cselekvőképes**, külön jogszabályban meghatározott vagy azzal egyenértékű szakképesítéssel, továbbá a magánnyomozói tevékenység végzéséhez **legalább középiskolai végzettséggel rendelkezik. [...]**”

Azaz Magyarországon bárki magánnyomozónak állhat, ha már betöltötte a 18. életévét, és van neki érettségi bizonyítványa.

Persze azért vannak kizáró szabályok is, lássunk közülük kettőt.

„6. § (3) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet nem végezhet:

a) aki büntetett előéletű, [...]

c) aki kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll.”

A szakma véleménye szerint a hatályos és az azt megelőző szabályozás is túllontúl alacsonyan húzta meg azt a határt, hogy ki lehet ma Magyarországon magánnyomozó.

Olyan alacsonyan, hogy az már rég aláásta a hivatás presztízsét.

Mit tehet ma Magyarországon egy magánnyomozó?

Az SzVMt. III. Fejezete a tevékenység ellátásának szabályait taglalja.

„34. § (1) A magánnyomozó a szerződés teljesítése érdekében

a) **adatot gyűjthet, felvilágosítást kérhet;**

b) az igazolvány bemutatását követően – külön jogszabályokban foglaltak szerint – az ingatlan-nyilvántartásban, az egyéni vállalkozók nyilvántartásában és a cégnyilvántartásban nyilvántartott adatokról kivonatot, másolatot készíthet, ha arra a megbízó kifejezetten felhatalmazta. A megbízó felhatalmazása alapján a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából és a közúti közlekedési nyilvántartásból adatszolgáltatást kérhet, ha erre a személyes eljárása esetén a megbízó is jogosult, **feltéve, hogy annak szolgáltatását az érintett nem tiltotta meg vagy nem kifogásolta** vagy a minősített adat védelméről szóló törvény másként nem rendelkezik;”

„34. § (1) A magánnyomozó a szerződés teljesítése érdekében

*c) **kép- és hangfelvételt** a kötelezettségeit meghatározó szerződés keretei között, a személyes adatok védelmére és a személyiségi jogokra vonatkozó szabályok megtartásával készíthet, illetve használhat fel;*

*d) a **más részére szóló zárt küldemény tartalmát** csak a címzett vagy a feladó előzetes hozzájárulásával ellenőrizheti. [...]*”

A 34. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a magánnyomozó a szerződés teljesítése érdekében tehát **adatokat gyűjthet**. Azt azonban, hogy adatgyűjtésen mit kell érteni, nem csak az SzVMt., de más törvény sem határozza meg, még **az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény** (a továbbiakban Infotv.) sem.

A magánnyomozói **adatgyűjtés legális módjai** különösen:

- a szerződés szerinti ügyről információval rendelkező személyek megkérdezése,
- a különböző sajtótermékek és hírek, közlemények elemzése (médiáanalízis),
- kutatás az interneten,
- a követés, illetve megfigyelés.

Az (1) bekezdés a) pontja szerint a magánnyomozó **felvilágosítást is kérhet**. Ezt felesleges szabályozni, hiszen felvilágosítást bárki kérhet bármely személytől vagy szervtől külön törvényi felhatalmazás nélkül is, a kért információt legfeljebb nem fogja megkapni.

A 34. § (1) bekezdésének b) pontja felsorolja, hogy az adatkérés a megbízó felhatalmazása alapján az ingatlan-nyilvántartásból, az egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkező vállalkozók központi nyilvántartásából, a cégnyilvántartásából, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából, valamint a közúti közlekedési nyilvántartásból való információszerzést jelenti.

Az azonban nem teljesen világos, hogy **a törvény miért köti az adatkérést a megbízó engedélyéhez**, hiszen a felsorolt adatbázisok nagyrészt mindenki számára hozzáférhetőek.

A magánnyomozó a szakértelmében különbözik a megbízójától, nem jogosultságaiban, ezért jobban meg tudja ítélni, hogy milyen jellegű adatokra van szükség a szerződés teljesítéséhez, mint a megbízó, így **ez a kitétel feleslegesen korlátozó**.

A 34. § (1) bekezdés c) pontja ebben a formában csak **látszatszabályozás: valójában nem mondja meg, mit lehet tenni és mit nem**, mivel egyszerűen csak továbbtal a személyes adatok védelmét szabályozó 2011. évi CXII. törvényre (Infotv.), s ezzel megoldottnak tekinti a problémát.

Az Infotv. értelmében a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése adatkezelésnek számít (3. § 10. pont), **egy természetes személyről készült kép- vagy hangfelvétel pedig személyes adat** (3. § 2. pont). Személyes adatot viszont csak akkor lehet kezelni – az Infotv. 5. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint –, ha azt törvény elrendeli, vagy ha ahhoz az érintett kifejezetten hozzájárul.

A kör ezzel be is zárult, mivel a magánnyomozás sajátosságaiból adódóan **az érintett (célszemély) nem tudhat a felvételről**, az SzVMt. viszont ilyen felhatalmazást nem ad, csak továbbtal éppen az Infotv.-re.

A következtetés egyértelmű: a magánnyomozónak az Infotv. szerint nincs jogi lehetősége, jogalapja sem képet, sem hangfelvételt készítenie a célszemélyről, a felhasználás kérdése innentől szóba sem jöhet.

A 34. § (1) bekezdésének d) pontja **újabb látszatrendelkezés, mivel ez a megállapítás bármelyikükre igaz lehet.** Az általa, vagy a részére feladott küldemény tartalmát (egy-két eset kivételével, például ha minősített adatot tartalmaz) bárki hozzáférhetővé teheti egy kívülálló számára, ahhoz nem kell ennek a személynek magánnyomozónak lennie.

Arról nem is beszélve, hogy a küldemény a feladó engedélye esetén még, a címzett hozzájárulása esetén pedig már nem tekinthető zártnak, félrevezető tehát a törvény szóhasználata is.

Azaz a magánnyomozói tevékenységet szabályozó 2005. évi CXXXIII. törvény **pozitív tartalmúnak szánt rendelkezései is többnyire üres, tartalom nélküli jogszabályhelyek.**

Tiltó rendelkezések:

„35. § A magánnyomozás nem irányulhat

a) **diplomáciai, konzuli képviseltek**, az ezekkel egy tekintet alá eső nemzetközi szervezetek, valamint azok **tagjai tevékenységére**;

b) a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény szerinti **hivatalos és külföldi hivatalos személy hivatalos tevékenységére**;

c) ... ”

Az SzVMt. 35. § c) pontját az Európai Unió adatvédelmi reformjának végrehajtása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló *2019. évi XXXIV. törvény 58. § d) pontja hatályon kívül helyezte.* (E salátatörvényt 2019. április 11-én hirdették ki a Magyar Közlönyben, a módosítások 2019. április 26-án, a kihirdetést követő 15. napon léptek hatályba.)

A 35. § a) pontja világos és **egyértelmű lenne, ha könnyű lenne megítélni, mely nemzetközi szervezetek esnek egy tekintet alá a diplomáciai vagy konzuli képviselőkkel.**

Ilyen definíció vagy felsorolás azonban a magyar jogban jelenleg nincs, ezt csak az adott szervezetet konstituáló nemzetközi szerződés rendelkezései, az általuk garantált immunitást jelentő jogosítványok ismeretében lehet eldönteni.

A 35. § b) pontja esetében a hivatalos személy és a külföldi hivatalos személy lehet célpont, de csak a hivatali tevékenységén kívül.

A rendelkezés célja érthető és talán méltányolható is, a betartása azonban a gyakorlatban nehézséget okozhat.

Azt ugyanis a hivatalos személynek minősülő alanyoknál sok esetben **nem lehet eldönteni, hogy mikor gyakorolják hivatalos tevékenységüket és mikor nem.**

Tiltó rendelkezések között az SzVMt. 35. § – hatályon kívül helyezett – c) pontja ekként rendelkezett:

„35. § A magánnyomozás nem irányulhat

*c) természetes **személyek személyes és különleges adataira**, kivéve, ha a személyes adatok törvény alapján a megbízó számára hozzáférhetőek, illetve, ha az adatgyűjtéssel érintett ehhez – különleges adatai tekintetében írásban – hozzájárul.”*

A 35. § c) pontja azért volt problémás számunkra, mert a természetes **személyek személyes és különleges adataira** csak akkor irányulhatott a magánnyomozás, ha azok a megbízó számára törvény alapján hozzáférhetőek voltak, vagy, ha ahhoz az érintett (különleges adatai esetében írásban) hozzájárult.

Mivel személyes adatnak minősül az érintettre vonatkozó bármely információ:

- különösen az érintett neve, azonosító száma, helymeghatározó adata, online azonosítója,
- egy vagy több fizikai, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó ismeret, valamint
- az adatból közvetlen vagy közvetett módon levonható, az érintett azonosítására alkalmas következtetés (Infotv. 3. § 1., 1a. és 2. pontjai),

a megbízó törvény általi felhatalmazottsága pedig egyáltalán nem tipikus, **e rendelkezés miatt gyakorlatilag lehetlenné vált Magyarországon magánnyomozást törvényesen folytatni.**

A korábbi adatvédelmi törvény – a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény – nyitva hagyott egy lehetőséget a magánnyomozó számára, az 5. § (4) bekezdése ugyanis kimondta:

*„A személyes adatot – akár az érintett hozzájárulásával, akár jogszabály alapján – különösen akkor lehet kezelni, ha [...] **az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez [...] szükséges.**”*

Ez a jogszabály harmonizált a néhány évvel később, 1995. október 24-én megjelent **Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa 95/46/EK adatvédelmi irányelvének II. szakasz 7. cikk f) pontjával**, amely az adatfeldolgozás (adatkezelés) jogszerűvé tételére vonatkozó kritériumai között úgy fogalmaz, hogy:

*„A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel, ha: [...] az adatfeldolgozás az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, **kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.**”*

A adatvédelmi irányelvvel összhangban az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa a 2016. április 27-én – a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról – kiadott **2016/679 rendelete** (*Általános adatvédelmi rendelet*, a továbbiakban *GDPR*) a **II. Fejezet** (Elvek) **6. cikkében**, az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban így rendelkezik:

„(1) A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

[...] f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.”

Az Európai Parlament és a Tanács által kiadott 2016/679 rendeletet **2018. május 25-étől** kell alkalmazni, teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Tehát **jogvita esetén a bíróság dönti el**, hogy az adatkezelő magánnyomozó, valamint az adatokat megkapó harmadik fél vagy felek, vagyis a megbízó(k) jogszerű érdeke, vagy az érintett (célszemély) érdeke élvez prioritást, azaz „magasabb rendű”-e.

Azonban a ma is hatályos Infotv. az Európai Parlament és a Tanács adatvédelmi irányelvének II. szakasz 7. cikk f) pontját figyelmen kívül hagyta, ugyanis az európai uniós tagállamok közül **Magyarország az adatkezelés jogalapjára vonatkozóan másképpen rendelkezett. Ezzel ezt a kiskaput is be kívánja zárni a magánnyomozó adatkezelői tevékenysége előtt.**

Ezzel összefüggésben a GDPR a bevezető indokolásának (9) pontjában azt írja:

„A 95/46/EK irányelv célkitűzései és elvei továbbra is érvényesek, azonban az irányelv nem akadályozta meg [...], hogy az Unió tagállamaiban az adatvédelem végrehajtása széttagolt módon valósuljon meg [...].”

A **2018. évi XXXVIII.** salátatörvénnyel* módosított, hatályos Infotv. nemcsak az Európai Parlament és a Tanács adatvédelmi irányelvének II. szakasz 7. cikk f) pontját hagyta figyelmen kívül, hanem a GDPR II. Fejezet (Elvek) 6. cikk (1) bekezdés f) pontjába foglalt, az adatkezelés jogszerűségével (jogalapjával) kapcsolatos – már idézett – rendelkezését is.

*Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek az Európai Unió adatvédelmi reformjával összefüggő módosításáról, valamint más kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvény.

Az adatkezelés jogalapja és általános feltételei a „salátatörvénnyel” módosított Infotv. szerint ugyanis a következő:

„5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) **azt törvény vagy** – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben, különleges adatnak vagy bűnügyi személyes adatnak nem minősülő adat esetén – **helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli,**

b) az a) pontban meghatározottak hiányában az az adatkezelő törvényben meghatározott feladatainak ellátásához feltétlenül szükséges és **az érintett a személyes adatok kezeléséhez kifejezetten hozzájárult,**

c) az a) pontban meghatározottak hiányában **az az érintett vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez,** valamint a személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez **szükséges és azzal arányos,** vagy

d) az a) pontban meghatározottak hiányában **a személyes adatot az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozta [...]**”

A adatvédelmi szakemberek szerint az EU 2016/679 rendelete, a GDPR alapján a **jogos érdeken alapuló adatkezelés** térnyerése várható, a *hozzájáruláson alapuló adatkezelés* pedig jelentősen veszíthet a szerepéből.

Mint láttuk, a jogos érdek nem a GDPR-ral jelent meg az adatkezelési jogalapok sorában, az adatvédelmi irányelv (95/46/EK irányelv) 7. cikkében is szerepelt:

Az adatkezelő vagy valamely harmadik fél jogos érdeke is teremthet jogalapot az adatkezelésre, feltéve hogy az érintett érdekei, alapvető jogai és szabadságai nem élveznek elsőbbséget az adatkezelő (vagy harmadik fél) jogos érdekével szemben.

A jogos érdeken alapuló adatkezelésre akkor kerülhet sor, ha az adatkezelő előzetesen elvégzi az ún. *érdekmérlegelési tesztet*, és a teszt eredményeképpen megállapítható, hogy az adatkezelő jogos érdeke felülmúlja az érintettet érő esetleges hátrányokat.

A 2005. évi CXXXIII. törvény a magánnyomozó adatkezelő tevékenységét a **személyes adatok megőrzése** tekintetében 2019. áprilisa előtt időkorlátok közé szorította, amikor kimondta, hogy:

„23. § (2) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet végző személy a szerződés teljesítése során tudomására jutott és rögzített személyes adatokat [...]

- a) a szerződés szerinti felhasználási cél teljesülését,*
- b) ha az adat a szerződésben foglaltak teljesítéséhez már nem szükséges vagy arra alkalmatlan, annak megállapítását,*
- c) legkésőbb a szerződés megszűnését*

*követő **hat hónap elteltével köteles megsemmisíteni.***

*(3) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet folytató **köteles haladéktalanul törölni mindazon személy általa megismert és rögzített adatait, akik a szerződés szerinti ügyben nem érintettek.**”*

A 2005. évi CXXXIII. törvény 23. §-át az Európai Unió adatvédelmi reformjának végrehajtása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló 2019. évi XXXIV. törvény (GDPR-ral kapcsolatos második salátatörvény) 58. § a) pontja helyezte hatályon kívül.

Titoktartási és összeférhetetlenségi szabályok:

„22. § (1) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet végző személyt **foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli** e tevékenység végzésének tartama alatt és annak megszűnését követően is minden olyan tény, adatot illetően, amelyről a szerződés teljesítése során szerzett tudomást.”

„24. § (1) Több megbízó érdekében a vállalkozás csak akkor járhat el, ha azok érdekei nem ellentétesek. Olyan megbízást, amely a korábbi megbízó érdekeit sértheti, csak akkor teljesíthet, ha **a korábbi szerződés megszűnésétől számított három év már eltelt.**”

A 2013. július 1-jén hatályba lépett (új) **Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény** magánnyomozókat érintő jogi korlátai

XXI. Fejezet

Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények

Személyes adattal visszaélés

„219. § (1) Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott rendelkezések megszegésével **haszonszerzési célból** vagy jelentős érdekséreelmet okozva

a) **jogosulatlanul** vagy a céltól eltérően **személyes adatot kezel**, vagy

b) az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,

vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Személyes adattal visszaélés

„219. § (2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott rendelkezések megszegésével **az érintett** hozzáféréshez való jogának gyakorlása érdekében szükséges **tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget**, és ezzel más vagy mások érdekeit jelentősen sérti.

(3) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyes adattal visszaélést **különleges adatra vagy bűnügyi személyes adatra követik el**.

[...]

A magánnyomozók – a tevékenységük jellegéből fakadóan – a Btk. 219. § rendelkezéseit azért szegik meg, mert az Infotv. a személyes adatok védelmével foglalkozó II. Fejezetében az adatkezelés jogalapjánál egyértelműen kimondja:

*„5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha b) [...] **az érintett a személyes adatok kezeléséhez kifejezetten hozzájárult** [...]*

(2) Különleges adat

a) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározottak szerint,

*[az (1) bekezdés c) pontja szerint ... **az érintett vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez**, valamint a személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez **szükséges** és azzal arányos ...*

*az (1) bekezdés d) pontja szerint ... a személyes adatot **az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozta** és az az adatkezelés céljának megvalósulásához szükséges és azzal arányos.]*

*vagy b) **akkor kezelhető, ha** az törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés végrehajtásához feltétlenül szükséges és azzal arányos, vagy azt az Alaptörvényben biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűncselekmények megelőzése, felderítése vagy üldözése érdekében vagy honvédelmi érdekből **törvény elrendeli.**”*

Az Infotv. az értelmező rendelkezések között meghatározza a **különleges adatokat** (3. § 3. pont), melyek:

[...] „a **faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre** vagy **szakszervezeti tagságra** utaló személyes adatok, valamint a **genetikai adatok**, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó **biometrikus adatok**, az **egészségügyi adatok** és a természetes személyek **szexuális életére vagy szexuális irányultságára** vonatkozó személyes adatok”
[...]

Természetesen az EU Általános adatvédelmi rendelete is foglalkozik a személyes adatok különleges kategóriáinak kezelésével, a GDPR a **II. fejezet 9. cikkében** kimondja:

„(1) A faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kezelése tilos.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha:

[...]

f) az adatkezelés jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges, vagy amikor a bíróságok igazságszolgáltatási feladatkörükben járnak el;

[...]”

A személyes adattal visszaélés vétségének, a Btk. 219. § (2) bekezdésébe foglalt elkövetési magatartását, miszerint: *aki az érintett tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget*, az EU Általános adatvédelmi rendelete (GDPR) alapján a magánnyomozók el sem követhetik.

Ugyanis a 2016/679 rendelet **III. Fejezet** (Az érintett jogai) **2. szakasz** (Tájékoztatás és a személyes adatokhoz való hozzáférés) **14. cikk** (Rendelkezésre bocsátandó információk, ha a személyes adatokat nem az érintettől szerezték meg) **(5) bekezdése** ekként rendelkezik:

„Az (1)–(4) bekezdést [az érintett tájékoztatását] nem kell alkalmazni, ha és amilyen mértékben:

*[...] d) a személyes adatoknak valamely uniós vagy tagállami jogban előírt **szakmai titoktartási kötelezettség alapján**, ideértve a jogszabályon alapuló titoktartási kötelezettséget is, **bizalmasnak kell maradnia.**”*

Márpedig az SzVMt. 22. § (1) bekezdése szerint a magánnyomozót foglalkozási (hivatásbeli) titoktartási kötelezettség terheli.

XXI. Fejezet

Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények

Magánlaksértés

Amíg a magándetektívek a magánlaksértés bűncselekményi alakzatát nem, addig a szabálysértési alakzatát annál gyakrabban követhetik el. A magánlaksértés szabálysértését valósítja meg az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre **megtévesztéssel** – azaz valamilyen ürüggyel vagy legenda használatával – **bemegy** (2012. évi II. törvény 166. §).

De ha a legenda használatával való bemenetel éjjel történik, a magánlaksértés enyhébb minősített esete – a Btk. 221. § (2) bekezdésének a) pontja – már megvalósul:

*„(2) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre, az ott lakó vagy azzal rendelkező akarata ellenére vagy **megtévesztéssel***

*a) **éjjel**, [...] **bemegy**, vagy ott bent marad.”*

XXI. Fejezet

Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények

Magántitok megsértése

„223. § (1) Aki a **foglalkozásánál** vagy közmegbízatásánál **fogva** tudomására jutott magántitkot **alapos ok nélkül felfedi**, vétség miatt elzárással büntetendő.

(2) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.”

A magántitok felfedésére nyilván nem lehet alapos ok egy magánnyomozói megbízási szerződés, persze ebben is a bíróság dönthet, utólag.

A magántitokhoz való joggal a **Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény** Második könyvének (Az ember, mint jogalany) Harmadik része (Személyiségi jogok) foglalkozik. Ezen belül a XI. Cím, amely az általános szabályokat és az egyes személyiségi jogokat taglalja:

„2:43. § [Nevesített személyiségi jogok]

A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen

b) a személyes szabadság, a **magánélet**, a **magánlakás megsértése**;

e) **a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése**;

g) **a képmáshoz és a hangfelvételhez való jog megsértése.**”

„2:46. § [A magántitokhoz való jog]

(1) A magántitok védelme kiterjed különösen a **levéltitok** és **hivatásbeli titok** oltalmára.

(2) A magántitok megsértését jelenti különösen **a magántitok jogosulatlan megszerzése és felhasználása**, nyilvánosságra hozatala vagy illetéktelen személlyel való közlése.”

„2:48. § [A képmáshoz és a hangfelvételhez való jog]

(1) Képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.”

XLI. Fejezet
A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények

Gazdasági titok megsértése

*„413. § (1) Az a bank-, értékpapír-, pénztár-, biztosítási vagy foglalkoztatói nyugdíjtitok megtartására köteles személy, aki bank-, értékpapír-, pénztár-, biztosítási vagy foglalkoztatói nyugdíjtitoknak minősülő adatot jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva **illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tesz**, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. [...]”*

Mivel a gazdasági titok megsértését csak a törvényben felsorolt **speciális alanyok követhetik el**, a magánnyomozó, mint illetéktelen személy, itt **felbujtó lehet**.

XLII. Fejezet

A fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények

Üzleti titok megsértése

*„418. § Aki jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva üzleti titkot **jogosulatlanul megszerez**, felhasznál, **más személy részére hozzáférhetővé tesz** vagy nyilvánosságra hoz, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”*

A magántitok körébe tartozó üzleti titokhoz, illetve védett ismerethez (know-how) való joggal korábban az új Polgári Törvénykönyv Második könyvének – személyiségi jogokat taglaló – Harmadik része foglalkozott (2:47. §), **az üzleti titok védelméről** jelenleg a 2018. augusztus 9-étől hatályos **2018. évi LIV. törvény** rendelkezik.

E törvény az I. Fejezetében (Általános rendelkezések) a törvény hatályánál határozza meg az üzleti titok és a védett ismeret fogalmát:

*„1. § (1) Üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó, titkos – egészben, vagy elemeinek összességéként nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető –, ennél fogva **vagyoni értékkel bíró olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek a titokban tartása érdekében a titok jogosultja az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítja.***

*(2) Védett ismeret (know-how) az üzleti titoknak minősülő, azonosításra alkalmas módon rögzített, **műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, megoldás, tapasztalat vagy ezek összeállítása.***”

*„6. § (1) Az üzleti titokhoz fűződő jogot megsérti, aki az üzleti titkot **jogosulatlanul megszerzi, hasznosítja vagy felfedi.***”

XLIII. Fejezet

Tiltott adatszerzés és az információs rendszer elleni bűncselekmények

Tiltott adatszerzés

„422. § (1) Aki személyes adat, magántitok, gazdasági titok vagy üzleti titok jogosulatlan megismerése céljából

a) más lakását, ahhoz tartozó egyéb helyiségét vagy az azokhoz tartozó bekerített helyet **titokban átkutatja,**

b) más lakásában, ahhoz tartozó egyéb helyiségében vagy az azokhoz tartozó bekerített helyen **történeteket technikai eszköz alkalmazásával titokban megfigyeli vagy rögzíti,**

c) más postai küldeményét vagy egyéb **zárt küldeményét titokban felbontja vagy megszerzi, és annak tartalmát technikai eszközzel rögzíti,**

d) elektronikus hírközlő hálózat vagy eszköz útján, illetve információs rendszeren folytatott **kommunikáció tartalmát titokban kifürkészi, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti,**

e) információs rendszerben kezelt adatokat titokban kifürkészi, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti,

bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

„(1a) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki személyes adat, magántitok, gazdasági titok vagy üzleti titok jogosulatlan megismerése céljából

a) nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyen kívül **más helyiséget** vagy területet, – a közösségi közlekedési eszköz kivételével – **járművet, továbbá más használatában levő tárgyat titokban átkutat,**

b) nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyen kívül **más helyiségben** vagy területen, továbbá – a közösségi közlekedési eszköz kivételével – **járművön történeteket titokban technikai eszköz alkalmazásával megfigyeli vagy rögzíti.**

[...]

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott módon **megismert személyes adatot, magántitkot, gazdasági titkot vagy üzleti titkot továbbít vagy felhasznál.**

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)–(3) bekezdésben meghatározott tiltott adatszerzést

a) hivatalos eljárás színlelésével,

b) **üzletszerűen,**

c) bűnszövetségben vagy

d) jelentős érdeksérelmet okozva

követik el.”

A *Tiltott adatszerzés* tényállása váltotta fel az 1978. évi IV. törvényben, a régi Btk.-ban szabályozott *Magántitok jogosulatlan megismerése* bűncselekményt (rég. Btk. 178/A. §). Mindkét tényállás törvénybe iktatásának jogpolitikai indoka az volt, hogy gátat szabjon a magánszemélyek általi, magánszférába való intenzív behatolással járó adatgyűjtésnek. Eltiltsa az állampolgárokat az olyan jellegű információszerző tevékenységektől, amelyeket a hatóságoknak is csak törvényben meghatározott esetekben és **bírói vagy igazságügy-miniszteri engedély birtokában van joguk végezni.**

Az új Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény az indokolásában ezt írja:

*„Az új elnevezés [Tiltott adatszerzés] kifejezi azt is, hogy e magatartások az **állami monopólium alá tartozó titkos adatgyűjtéshez, információszerzéshez hasonló, jogosulatlan magatartások szankcionálását jelentik.**”*

A tiltott adatszerzés – viszonylag új – bűncselekményt: **személyes adatokra, magántitkokra, gazdasági vagy üzleti titkokra** lehet elkövetni, éppen azokra, amelyek megszerzésére a magánnyomozókat általában megbízzák.

E bűncselekményt most már nemcsak az elektronikus hírközlő hálózat útján másnak továbbított adatokra, hanem a különböző információs rendszerekben, például a közösségi oldalakon tárolt adatokra is el lehet követni. Mégpedig minősített, súlyosabban büntetendő esettel, hiszen a magándetektívek és a magánnyomozó irodák ezt **üzletszerűen folytatják.**

Mindazonáltal **a magánnyomozókra nem jellemző**, hogy:

- más lakását, egyéb helyiségét vagy gépjárművét titokban átkutatják,
- más lakásában, egyéb helyiségében vagy gépjárművében történeteket technikai eszközök alkalmazásával megfigyelik, rögzítik,
- más közlést tartalmazó zárt küldeményét megszerzik és felbontják (*levéltitok megsértése*, Btk. 224. § (1) bekezdés a) pontja),
- elektronikus hírközlő hálózat útján másnak továbbított közleményt kifürkésznek (*levéltitok megsértése*, Btk. 224. § (1) bekezdés b) pontja),
- és a kifürkészett közleményt technikai eszközzel rögzítik (tiltott adatszerzés büntette).

Ez utóbbi két elkövetési magatartás kifejezetten **hackerek** által elkövetett bűncselekmény, ahol a magánnyomozó esetleg felbujtói minőségben jelenhet meg, mint ahogyan az alábbi két szakasz vonatkozásában:

- *az információs rendszer vagy adat megsértésében* (Btk. 423. §) és
- *az információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszásában* (Btk. 424. §).

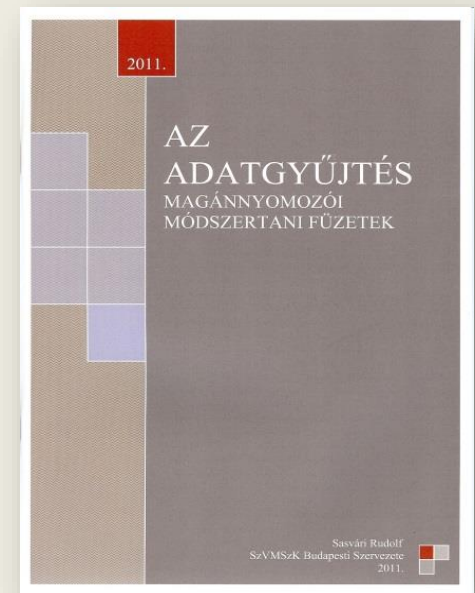
A magánnyomozás eszközei, módszerei

A megbízók jellemzően valamilyen adatgyűjtéssel bízzák meg a magánnyomozót.

Az adatgyűjtés a nyomozásnak, mint a verziókkal végzett intellektuális munkának a harmadik fázisához, **a verziók ellenőrzéséhez tartozó munkafolyamata**.

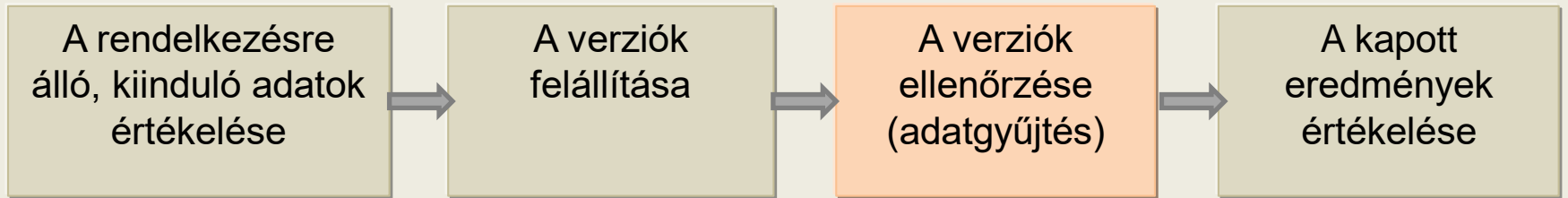
A bűnügyi nyomozásban, a kriminalisztika szemszögéből az adatgyűjtés és annak krimináltaktikai módszerei a nyomozási folyamatnak az egyik önálló egységét, **nyomozási cselekményét** jelenti.

Aki kíváncsi a részletekre: a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara Budapesti Szervezete gondozásában, 2011 januárjában jelent meg a *Módszertani füzetek* sorozat első darabja, **Az adatgyűjtés** módszertana.

Kiadó: AduPrint Kiadó és Nyomda Kft.
ISBN: 978-963-89218-0-2

A nyomozás folyamata:

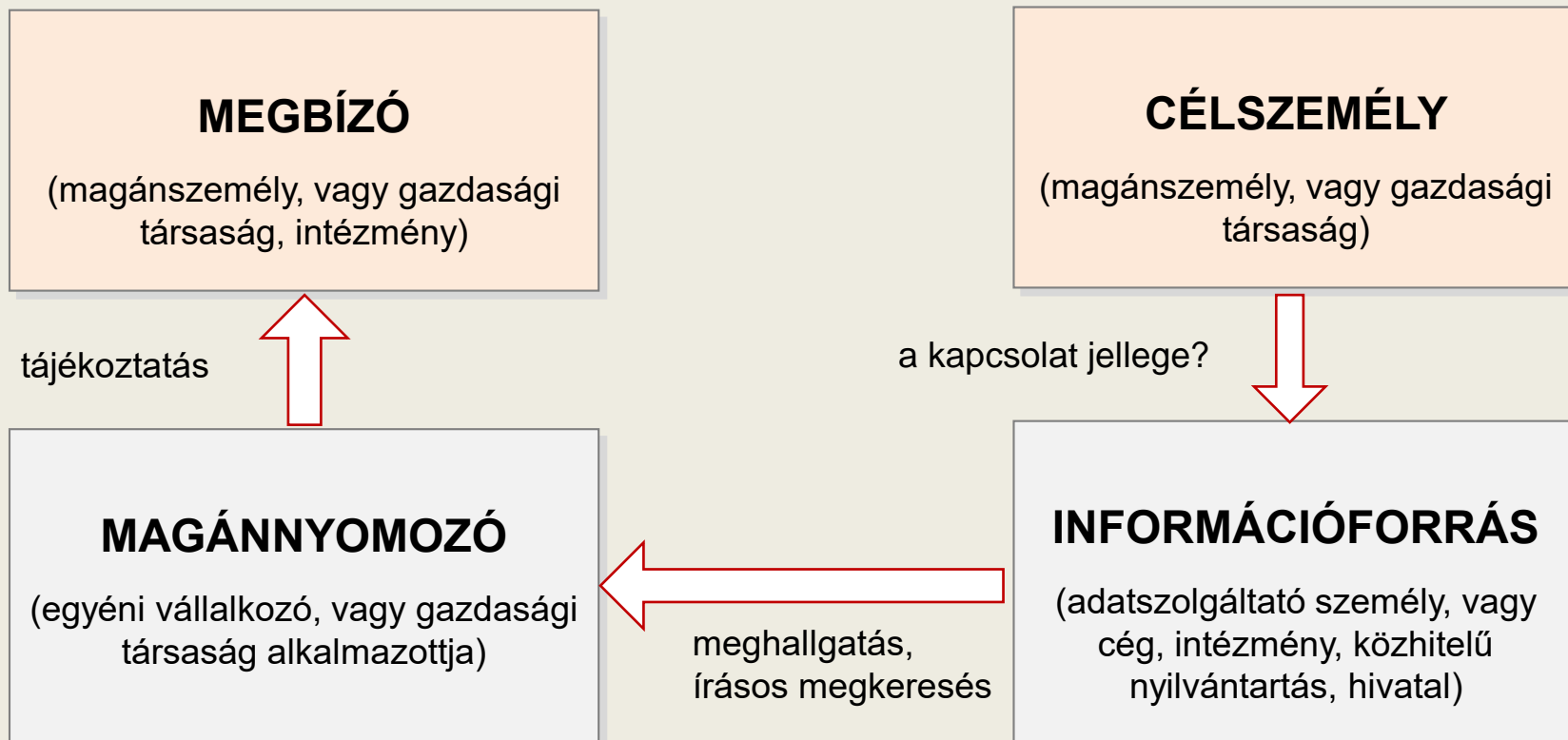

Az adatgyűjtés alanyai

Az adatgyűjtésnek alapvetően négy alanya van:

- a **megbízó**,
- az ügy vizsgálatával, intézésével **megbízott magánnyomozó**,
- a **célszemély**, valamint
- az **információforrás**, adatszolgáltató vagy informátor.

Az adatgyűjtés alanyainak kapcsolatát, az információ áramlásának szempontjából, a következő ábrán szemléltetem:

- az adatgyűjtésnél nincs jelen
- az adatgyűjtésnél jelen lévő alanyok
- ⇐ az információ szigorú áramlási iránya

A magánnyomozás legfontosabb alapelvei:

- az **objektivitásra törekvés**,
- az **információk többoldalú**, azaz több forrásból történő **ellenőrzése**,
- a **dokumentálás** és
- az **elfogulatlanság** elvei.

Az objektivitásra törekvés azt jelenti, hogy az adatgyűjtés mindig **az objektív igazság feltárását célozza**, ez mindenféle nyomozás alapkövetelménye, tehát az információk összegyűjtésétől el kell jutni a tényszerű adatok kiválogatásáig, valamint az ügy bizonyítékokkal történő alátámasztásáig.

Az elfogulatlanság a magánnyomozót arra kötelezi, hogy egyrészt **a megbízójának kizárólag a jogos és törvényes érdekei érvényesítését segítse elő**, másrészt a megbízó információigényének kielégítésére lefolytatott nyomozás, illetve adatgyűjtés során **kizárólag szakmai szempontok és ne egyéni érdekek vezéreljék**.

Az elfogulatlanság elve szoros kapcsolatban van az objektivitásra törekvés alapelveivel.

Az adat- illetve információgyűjtésnek három módszerét ismeri a kriminalisztikai és az alkalmazott kriminál-, illetőleg operatívpszichológiai szakirodalom:

- 1) Nyílt adatgyűjtésről akkor beszélünk, ha a nyomozó eljárása során **nem titkolja kilétét és az információgyűjtés célját sem**. Ennél a módszernél tehát közömbös, hogy a célszemély esetleg tudomást szerez a nyomozás tényéről.
- 2) A leplezett adatgyűjtési taktikát azért alkalmazzuk, hogy a célszemély előtt ne legyen világos eljárásunk igazi célja vagy, hogy ki, s kinek a megbízásából végzi az adatgyűjtést. A leplezett informálódásnak – amelyet a kriminalisztikai szakirodalom *puhatolásnak* is nevez – két taktikai módszere van:
 - Az egyiknél **a nyomozó a kilétét leplezi**, vagyis másnak adva ki magát érdeklődik a ténylegesen megszerzendő adatokról.
 - A másik taktikai fogásnál **az adatgyűjtés valóságos célját leplezi**.
- 3) A titkos adatgyűjtés lényege, hogy a célszemély és az esetek többségében az adatszolgáltató sem szerezhet tudomást a megbízó, illetve a nyomozó kilétéről, ebből adódóan az információszerzés céljáról, sőt magáról **az adatgyűjtés tényéről sem**.

A D A T G Y Ű J T É S

Nyílt

Leplezett

Titkos

nyílt meghallgatás

leplezett, operatív
meghallgatás

környezettanulmány

nyílt vizuális felderítés

leplezett vizuális felderítés

operatív figyelés

hivatalok, intézmények,
szervezetek, közhitelű
nyilvántartások megkeresése

OPERÁCIÓK

A kvázi nyomozási cselekmények

A nyílt adatgyűjtési módszerek közé tartoznak a kvázi nyomozási cselekmények.

A magánnyomozó az új – 2018. július 1-jén hatályba lépett – **büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény** XXXIV. Fejezetében nevesített bizonyítási (nyomozási) cselekményeket: *(helyszíni) szemlét, helyszíni kihallgatást* (korábban *helyszínelés*), *bizonyítási kísérletet, felismerésre bemutatást, szembesítést, műszeres vallomásellenőrzést*, továbbá *kihallgatást, házkutatást* nem foganatosíthat, erre csak a nyomozó hatóságok képviselői jogosultak.

A magánnyomozó az adatgyűjtés keretei között azonban végezhet olyan kvázi nyomozási cselekményeket, amelyek a büntetőeljárás jog szempontjából nem, de krimináltaktikai szempontból mégis a nyomozási cselekmények közé sorolhatók.

A magándetektív **felismerésre bemutatást** az adatgyűjtése során gyakorlatilag korlátlanul végezhet, kihallgatás helyett **személyeket meghallgathat**, szembesítést és házkutatást azonban nem foganatosíthat.

Helyszínek utólagos megtekintése

A magánnyomozó nem végezhet helyszíni szemlét, az ehhez szükséges személyi apparátussal és technikai feltételekkel nem is rendelkezik, azonban helyszíneket megtekinthet, még bűncselekmény helyszínét is, utólag, amikor a nyomozó hatóság érdekeit már nem sérti e tevékenységével.

Ezt a kvázi nyomozási cselekményt az adatgyűjtés keretei között végrehajtott **vizuális felderítés**nek nevezzük.

Kvázi helyszínelés

A magánnyomozó ugyancsak nem végezhet helyszínelést, azaz helyszíni kihallgatást, azonban a megbízási szerződése teljesítése érdekében az ügyben érintett személyeket felkérheti, hogy:

- részére **helyeket, helyszínrészleteket, útszakaszokat mutassanak meg,**
- helyszíni szituációkat, **helyzeteket rekonstruáljanak,**
- **cselekményeket szemléletesen mutassanak be** és közben magyarázzák is el, miként zajlott le egy múltbeli esemény.

Ennél a kvázi nyomozási cselekménynél a magánnyomozó által meghallgatott személy természetesen *önkéntesen vesz részt* ebben az összetett megismerési folyamatban.

Kvázi bizonyítási kísérlet

A magánnyomozó a büntetőeljárás szabályai szerinti bizonyítási kísérletet sem folytathat le, de a megbízása tárgyát képező ügyben **megállapíthatja vagy ellenőrizheti, hogy valamely esemény, jelenség meghatározott helyen, időben, módon, illetőleg körülmények között megtörténhetett-e.**

Ebből adódóan a kvázi nyomozási cselekményt, vagy kísérletet lehetőleg **ugyanolyan körülmények között szükséges lefolytatni**, mint ahogyan a vizsgált esemény vagy jelenség megtörtént, illetve megtörténhetett.

A nyomozás célja ilyenkor bizonyos jelenségek **észlelhetőségének**, az **érzékszervek ingerküszöb értékeinek**, illetve **meghatározott körülmények** közötti érzékelési lehetőségének – például a hanghatás hallhatóságának, vagy az akkori látási körülmények – tisztázására irányul.

Természetszerűleg ez a kvázi nyomozási cselekmény sem kivitelezhető az *önkéntesen együttműködő személyek* nélkül.

A környezettanulmány

A környezettanulmány speciális szakértelmet, pszichológiai rátermettséget és tapasztalatot igénylő leplezett vagy titkos adatgyűjtési módszer, **operatív meghallgatások** sorozata, amelynek célja a magánszemélyek:

- életmódjának, életvitelének, hobbijának illetve szenvedélyeinek,
- munkahelyi és családi körülményeinek,
- anyagi, illetve egzisztenciális helyzetének,
- kvalitásának és jellembeli tulajdonságainak,
- életútjának illetve szakmai karrierjének a megállapítása,
- kapcsolati körének feltérképezése.

A titkos megfigyelés

A titkos megfigyelés, vagy operatív figyelés szintén speciális szakértelmet és többéves gyakorlatot igénylő **közvetlen**, konspirált adatgyűjtési módszer, személyek, események, helyszínek és tárgyak folyamatos vizuális figyelemmel kísérését jelenti, az ügy szempontjából releváns történések fotó-, illetve videó-dokumentálásával.

Az adatgyűjtési módszerek közül – leszámítva a célszemély meghallgatását, valamint az úgynevezett speciális környezettanulmányt, amelynek keretében a célszemély operatív meghallgatására is sor kerül – ez az egyetlen közvetlen módszer, azaz a magánnyomozó és a célszemély közé nem „ékelődik be” az informátor, illetve más információforrás.

Ebből adódóan **a módszer alkalmazása során keletkezett adatokat tényként kezelhetjük**, tehát a látottak további ellenőrzést nem igényelnek, ebben áll e módszer kiemelt jelentősége.

A titkos megfigyelésre különösen érvényes – a szigorú *konspiráció* betartása mellett – a *dokumentálás alapelve*.

A magánnyomozás felosztása

Klasszikus magánnyomozás:

- adatgyűjtés és elemzés,
- környezettanulmány, életmódvizsgálat,
- titkos megfigyelés, követés,
- eltűnt vagy ismeretlen helyen tartózkodó, illetve bujkáló személyek felkutatása,
- tanúkutatás és meghallgatás polgári és büntetőügyekben,
- főként gazdasági, pénzügyi és vagyonelleni bűncselekmények felderítése,
- cégek és magánszemélyek vagyoni helyzetének felderítése,
- követeléskezelés (előkészítése).

Üzleti hírszerzés (business intelligence) és elhárítás:

- céginformáció, konkurencia-vizsgálat,
- likviditás- illetve fedezetvizsgálat (bonitásvizsgálat),
- gazdasági és politikai médiaanalízis (internetes háttérkutató, értékelő-elemző tanulmányok elkészítése),
- vállalati vezető tisztségviselők, alkalmazottak lojalitásának, valamint az üzleti partnerek megbízhatóságának ellenőrzése,
- vállalati belső (leggyakrabban: üzleti és gazdasági titok megsértése) bűncselekmények felderítése,
- poligráfós hazugságvizsgálatok lefolytatása,
- kémeszközök műszaki-technikai felderítése és hatástalanítása („poloskairás”).

Aki kíváncsi a részletekre: 2006 februárjában jelent meg az *Üzleti hírszerzés, avagy Az ügynöktartás ábécéje* című könyvem.

Kiadó: Agave Könyvek
ISBN: 963 711 826 8

Felhasznált irodalom:

1. Gyury József: *A magánnyomozás jogtörténete Magyarországon (1913-tól 1994-ig)* – szakdolgozat, József Attila Tudomány Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged, 1994.
2. Dr. Margitai Domokos: *Kritikai észrevételek a magánnyomozás jogi szabályozásához, javaslat a magánnyomozás, mint tevékenység meghatározására, illetve a tevékenység végzéséhez gyakorlati, módszertani tanácsok ajánlása* – Budapest, 2012.
3. Dr. Mészáros Bence: *A magánnyomozói tevékenység szabályozásának aktuális kérdései* – Pécs, 2010.
4. Dr. Mészáros Bence: *A magánnyomozói tevékenység jogi korlátai az új Btk. tükrében* – Pécs, 2014.
5. Dr. Mészáros Bence: *A kriminalisztika és a magánnyomozás kapcsolata* – Pécs, 2015.
6. Sasvári Rudolf: *Klasszikus magánnyomozástan* – Alfa Communication Kft., Budapest, 2000.
7. Sasvári Rudolf: *Ki lehet ma Magyarországon magánnyomozó?* – Detektor Plusz, 2011. március, 18. évfolyam 1. szám, 44-46. old.
8. Sasvári Rudolf: *Az adatgyűjtés módszertana (Módszertani füzetek 1.)* – AduPrint Kiadó és Nyomda Kft., Budapest, 2011.
9. Sasvári Rudolf: *Kriminalisztikai gondolkodásmód a gyakorlatban, A verziók ellenőrzése* – Detektor Plusz, 2012. május, 19. évfolyam 2. szám, 40-42. old.

Hatályos jogforrások:

1. 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól
2. 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (Általános adatvédelmi rendelet)
4. 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről
5. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
6. 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
7. 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról
8. 2018. évi LIV. törvény az üzleti titok védelméről